

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และการทำการวิจัยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดชุมพร ที่จะรับบริการจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตามมาตรการของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2532 ที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งจะเข้าโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 7 โรงเรียน รวมจำนวนประชากร 1,990 คน

ตัวอย่างประชากร ใช้ตัวอย่างประชากร ร้อยละ 10 ของประชากร ได้ตัวอย่างประชากรจำนวน 199 คน และในการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็น ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้รับการสัมภาษณ์ เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ถามเกี่ยวกับความต้องการ ตามมาตรฐานการของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นแบบตรวจสอบรายการและคำถามปลายเปิด

3. การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาการจัดมัธยมศึกษา ความเสมอภาคทางการศึกษา ความต้องการของชุมชนและแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับชุมชน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรมสามัญศึกษา

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์กับประชากรต่างพื้นที่ จำนวน 10 คน

3. นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ตลอดจนความถูกต้องของภาษาที่ใช้

4. นำแบบสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขเสนออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และใช้ผู้ช่วยสัมภาษณ์ จำนวน 7 คน โดยได้อบรมผู้ช่วยสัมภาษณ์ให้เข้าใจถึงวิธีการสัมภาษณ์ การใช้เครื่องมือ ตลอดจนได้ให้ผู้สัมภาษณ์ศึกษาคู่มือการสัมภาษณ์และทดลองสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและเสนอผลการวิเคราะห์ โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้รับการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่ให้สัมภาษณ์เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปีมากที่สุด ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งส่วนใหญ่ของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะทำสวนและผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการมีน้อยที่สุด ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้อต่อเดือนไม่เกิน 2,000 บาท เกี่ยวกับจำนวนบุตรพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีบุตร 3 - 4 คน และพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีบุตรที่กำลังเรียนอยู่ในสถานศึกษา 1 - 2 คน สำหรับจำนวนบุตรที่จบการศึกษาแล้วพบว่า ส่วนใหญ่มีบุตรจบการศึกษาแล้ว 1 - 2 คน และบุตรที่จบการศึกษาลงใหญ่จบการศึกษาระดับ ป.6 และพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีบ้านพักห่างจากโรงเรียนไม่เกิน 4 กิโลเมตร และผู้ปกครองที่มีบ้านพักห่างจากโรงเรียนมากกว่า 12 กิโลเมตร มีถึงร้อยละ 16.08

ตอนที่ 2 ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใน

จังหวัดชุมพร เกี่ยวกับการรับบริการจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามมาตรการของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. มาตรการลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง พบว่า มีผู้ปกครองให้บุตรหลานเรียนต่อร้อยละ 69.84 ส่วนใหญ่ต้องการเรียนต่อโรงเรียนมัธยมในท้องถิ่น ผู้ปกครองที่ไม่ต้องการให้บุตรหลานเรียนต่อส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการเงินและปัญหาการลดลงมาของการให้บุตรหลานช่วยประกอบอาชีพ ผู้ปกครองที่ไม่ให้บุตรหลานเรียนต่อนั้น ถ้าโรงเรียนให้เรียนฟรีและให้หนังสือเรียนด้วย ส่วนใหญ่จะให้บุตรหลานเรียนต่อ ในส่วนที่ยังไม่ให้บุตรหลานเรียนต่อ นั้น จะให้บุตร-หลานเรียนแบบถึงระบบโรงเรียน ร้อยละ 31.67 ส่วนที่เหลือร้อยละ 3.33 ต้องการเรียนที่โรงเรียนสาขาใกล้บ้าน อีก ร้อยละ 3.33 ไม่ต้องการให้เรียนต่อ เกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบนักเรียนนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วย เพราะเรียบร้อย ประหยัดและสวยงาม สำหรับเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี-หูกาชาด ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการแต่งเครื่องแบบเช่นเดียวกัน

2. มาตรการให้นักเรียนช่วยเหลือตนเองและครอบครัว พบว่า ผู้ปกครองเห็นด้วยที่จะให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนด้วยการให้ปลูกผักขาย เลี้ยงสัตว์ ขยาย

พันธุ์พืช เพาะเห็ดและการค้าขาย ในเรื่องการจัดโครงการอาหารกลางวัน
 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่า โครงการนี้ช่วยให้นักเรียนรับประทานอาหารที่มีประโยชน์
 ในเรื่องการส่งเสริมให้นักเรียนผลิตเครื่องมือเครื่องใช้เอาไว้ใช้เองในบ้าน
 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วย โดยควรส่งเสริมให้นักเรียนผลิตเครื่องจักสาน ไม้กวาด
 เย็บปักถักร้อย เครื่องมือเกษตร ที่แขวนผ้า ที่วางรองเท้า เครื่องมือจับสัตว์น้ำ
 เป็นต้น เกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักเรียนผลิตเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มเอาไว้ใช้เอง
 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วย เพราะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายเป็นการฝึกเด็กให้ทำเป็น
 และได้ประโยชน์ใช้สอย การส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาบ้านที่อยู่อาศัย ผู้ปกครองส่วน
 ใหญ่เห็นด้วย โดยให้โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ในการจัดบ้าน ให้นักเรียน
 รวมกลุ่มผลัดเปลี่ยนกันไปพัฒนาบ้านเพื่อน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยในการส่งเสริม
 ให้นักเรียนปลูกพืชสมุนไพร เพราะสมุนไพรมีประโยชน์ในการรักษาโรค เป็นการ
 ประหยัดค่าใช้จ่าย ช่วยให้มีรายได้พิเศษและหาได้ง่าย และให้โรงเรียนสอนให้
 นักเรียนเห็นถึงประโยชน์ของพืชสมุนไพร

3. มาตรการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน พบว่า ผู้ปกครองต้องการ
 ใหญ่ทร-หลานเรียนเต็มเวลาตามปกติ ร้อยละ 77.16 และเรียนแบบกึ่งระบบ ร้อยละ
 22.84 ผู้ปกครองที่ใหญ่ทร-หลานเรียนเต็มเวลาตามปกติส่วนใหญ่ต้องการใหญ่ทร-
 หลานเลือกเรียนกลุ่มวิชาอาชีพและพบว่า การเปิดสอนวิชาอาชีพที่ผ่านมามีปัญหา คือ
 นักเรียนประกอบอาชีพที่เรียนไม่ได้ โรงเรียนสอนทฤษฎีมากเกินไป เปิดสอนวิชาอาชีพ
 ไม่ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ เสียค่าอุปกรณ์มาก กิน
 ไป วิธีแก้ปัญหาคือผู้ปกครองส่วนใหญ่เสนอ ได้แก่ ให้โรงเรียนฝึกภาคปฏิบัติให้กับ
 นักเรียนให้มากขึ้น และอาชีพที่ควรเปิดสอนในโรงเรียน ได้แก่ อาชีพการเกษตร เน้น
 การทำสวนผลไม้ ในเรื่องการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาอาชีพที่เป็นอาชีพของ
 ผู้ปกครองนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าแล้วแต่นักเรียน รองลงมาต้องการใหญ่ทร-
 หลานเรียนอาชีพของผู้ปกครอง ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยเกี่ยวกับการส่งบุตร-หลาน
 ไปฝึกงานในสถานประกอบการหรือสถานประกอบอาชีพอิสระทั้งนี้เพราะบุตร-หลานได้
 ประสบการณ์ ฝึกทำเป็น ฝึกแบบอย่างที่ถูกต้อง

ผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตร-หลานเรียนแบบถึงระบบโรงเรียนนั้น ส่วนใหญ่ต้องการให้เรียนตามนัด การเรียนแบบนี้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา ส่วนผู้ปกครองที่เห็นว่า มีปัญหานั้นส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เด็กอายุยังน้อย เกินกว่าที่จะเรียนด้วยตนเองได้ แต่ผู้ปกครองก็ยินดีช่วยเหลือ ควบคุมการปฏิบัติงาน ตามโครงการที่ได้รับมอบหมายช่วยเหลือให้ศึกษาค้นคว้าเอง เกี่ยวกับการเรียนการสอน ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมได้ โดยควบคุมการเรียนการสอนที่บ้าน ให้ผู้ปกครองได้ พบกับครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยให้โรงเรียนจัดสอนเสริม ให้โรงเรียนควบคุมการเรียนการสอนของครู ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการ เชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ในโรงเรียน และ เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนประกอบอาชีพหรือดำเนิน ธุรกิจในรูปแบบของบริษัทหรือหุ้นส่วน

4. มาตรการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน

4.1 การส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการ ประกอบอาชีพ ปัญหาที่สำคัญที่สุด ได้แก่ เรื่องทุน ซึ่งบทบาทของโรงเรียนที่จะมีส่วน ช่วยเหลือแก้ปัญหานี้ ได้แก่ การส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น การจัดตั้งกองทุน ให้ทุนการศึกษา ช่วยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ไม่ได้จัด การอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังไม่เคยอบรมเกี่ยวกับการ ประกอบอาชีพ แต่หากมีโอกาสอบรมส่วนใหญ่ต้องการอบรมเรื่องการทำสวนผลไม้ สำหรับความต้องการรับบริการด้านเศรษฐกิจนั้น ส่วนใหญ่ต้องการรับบริการข่าวสาร ด้านการประกอบอาชีพ

4.2 การส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคม

ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ในหมู่บ้านมีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด ยาเสพติดตัวที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ กัญชา รองลงมาได้แก่ ใบกระท่อม บุคคลที่มี ปัญหาส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นและผลกระทบที่เกิดตามมาส่วนใหญ่ ได้แก่ การลักขโมยและ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองตอบว่า ไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาแก้ปัญหา ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ไม่ได้เป็นสมาชิกหรือกรรมการองค์การใด ในเรื่องการพัฒนาหมู่บ้านนั้น ผู้ปกครอง ต้องการให้พัฒนาถนน ไฟฟ้า แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ความเป็นอยู่และสุขภาพ

สำหรับความต้องการในการรับบริการด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองต้องการทุกอย่าง แต่เรื่องที่ยุ้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการได้แก่ ให้โรงเรียนจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชน

4.3 การส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้โรงเรียนมีบทบาทในการ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ ความรู้กับนักเรียน จัดระบบการปกครองให้กับนักเรียนในเรื่องความต้องการรับ บริการด้านการศึกษาส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น ประมุข พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ กฎหมายที่จำเป็น เช่น กฎหมายที่ดิน

4.4 การส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาการกีฬา นันทนาการ และ พละนันทนัย

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการส่งเสริม ให้ประชาชนได้เล่นกีฬาว่างจากงาน เกี่ยวกับแหล่งน้ำดื่ม พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ค้ำน้ำขอ โดยไม่มีวิธีการทำน้ำให้สะอาดก่อนดื่ม ส่วนใหญ่มีส้วมและไม่มีปัญหา ในการใช้ส้วม ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับการรักษา สุขภาพ โดยเรื่องที่ต้องการได้รับคำแนะนำ ได้แก่ การป้องกันรักษาโรค

สำหรับความต้องการในการรับบริการด้านกีฬา นันทนาการและ พละนันทนัยนั้น พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการทุกอย่าง โดยเฉพาะต้องการให้ โรงเรียนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนและประชาชน

4.5 การส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาศาสนาและศีลธรรม

พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา โดย ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา พบว่า ส่วนใหญ่ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทาง ศาสนานั้น เป็นวัยชราและวัยผู้ใหญ่ตามลำดับ เกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนในการมี ส่วนร่วมพัฒนาศาสนาและศีลธรรมนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้โรงเรียนกับประชาชน

และร่วมกันจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ร้องลงมาได้แก่ ให้มีการทำบุญตักบาตร ในเทศกาลวันสำคัญ และพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้โรงเรียนเป็นผู้นำและ สนับสนุนในการลดคอบายมุข

4.6 การส่งเสริมการศึกษาเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

จากการวิจัยพบว่า ประเพณีที่มีในท้องถิ่นได้แก่ การลอยกระทง การแห่เทียนพรรษา งานแห่พระ สงกรานต์ แข่งเรือยาว เป็นต้น ศิลปวัฒนธรรมที่มี ได้แก่ การรำกลองยาว รำโนราห์ การเล่นสบ้า การเล่นลูกสี่ สำหรับบทบาทของโรงเรียนในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ต้องการให้โรงเรียนจัดงานประเพณีและการละเล่นร่วมกับท้องถิ่น

4.7 การส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือ แต่ส่วนใหญ่เวลานาน ๆ จะอ่านครั้ง โดยสถานที่ที่ผู้ปกครองไปอ่านหนังสือพิมพ์ นั้นแล้วแต่โอกาส สำหรับที่อ่านหนังสือหมู่บ้านนั้น พบว่า มีไปรษณีย์บริการน้อย และที่น้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียน

ในเรื่องความต้องการในการรับบริการนั้น พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการรับบริการข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ ในรูปสิ่งพิมพ์ ร้องลงมาได้แก่ ให้จัดการศึกษาสำหรับผู้อ่านหนังสือไม่ออก

4.8 การบริการอาคารสถานที่และอุปกรณ์ของโรงเรียน

ในเรื่องการบริการด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ของโรงเรียนนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการรับบริการทุกเรื่อง โดยเฉพาะการบริการเกี่ยวกับการให้ยืมวัสดุ อุปกรณ์บางอย่างเพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และเรื่องที่ผู้ปกครองส่วนน้อยต้องการ คือ การบริการหอประชุม สถานที่เพื่อจัดพิธีมงคลสมรส

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีบุตรที่จบการศึกษาแล้ว โดยส่วนใหญ่จบการศึกษา ป.6 แล้วไม่ได้ให้เรียนต่อ ถึงร้อยละ 74.59 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เด็กในชนบทมีขาดโอกาสทางการศึกษามาก ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530) ซึ่งได้วิจัยประสิทธิภาพของการมัธยมศึกษาแล้ว พบว่า เหตุที่โรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลมีนักเรียนน้อยหรือผู้ปกครองไม่นิยมส่งบุตร-หลานเข้าเรียนนั้น เหตุผลประการแรก ได้แก่ ทัศนคติของผู้ปกครองและตัวนักเรียนเองที่มีต่อโรงเรียน ประการที่สอง สภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครองตกต่ำ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกรรมมีความสามารถส่งลูกเข้าเรียนต่อน้อยลง นอกจากนั้นผลการวิจัยยังพบว่า ผู้ปกครองบางส่วนมีบุตร-หลานจบการศึกษาแค่ระดับ ป.4 ซึ่งยังไม่ถึงระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของภาคบังคับ แสดงให้เห็นว่า เด็กได้ออกจากโรงเรียนกลางคัน ในกรณีเช่นนี้โรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการศึกษาภาคบังคับที่อยู่ในชนบทควรได้มีระบบการติดตามนักเรียนที่ขาดโรงเรียนบ่อย ๆ และที่ไม่มาโรงเรียน ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดออกจากโรงเรียนกลางคัน เกิดการสูญเปล่าทางด้านการศึกษา

2. มาตรการลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้บุตร-หลานเรียนต่อ จากข้อมูลมีผู้ปกครองให้บุตร-หลานเรียนต่อถึงร้อยละ 69.84 ซึ่งเป็นตัวเลขที่สูงกว่าสภาพที่ปรากฏในอดีต ทั้งนี้อาจมีเหตุผลเนื่องมาจากการที่ผู้ปกครองมีค่านิยมต่อการศึกษาในทางที่ดีขึ้น เศรษฐกิจส่วนรวมของประชาชนดีขึ้น และอาจเป็นเพราะสภาพการว่างงานของผู้มีการศึกษาน้อยลง หรืออาจเป็นเพราะสภาพการจ้างแรงงานในปัจจุบันส่วนใหญ่ต้องการผู้มีการศึกษาที่สูงขึ้นและมีผลมากอาจเป็นเพราะการประชาสัมพันธ์เพื่อชักจูงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ มีมากขึ้น อย่างไรก็ตามก็พบว่ามีผู้ปกครองที่ไม่ให้บุตร-หลานเรียนต่อ ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากปัญหาเรื่องการเงิน รองลงมาต้องการให้บุตร-หลานช่วยประกอบอาชีพ ซึ่งตรงกับผลการ

วิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวไว้แล้ว นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ปกครองบางส่วนยังมีค่านิยมที่ใ้บุตร-หลานเรียนในตัวอำเภอและตัวจังหวัดอยู่มาก ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเห็นว่า โรงเรียนในตัวอำเภอและตัวจังหวัดเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ มากกว่า ซึ่งตรงกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2529) ได้พบเกี่ยวกับปัญหาความเสมอภาคในคุณภาพทางการศึกษา ว่า ปัญหาความแตกต่างของคุณภาพของสถานศึกษายังมีอยู่มาก โรงเรียนคุณภาพที่ดีมักอยู่ในเมืองและผู้เข้าศึกษาได้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีฐานะทางการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจดี ส่วนผู้ที่ค้อยกว่าจึงต้องเข้าศึกษาในโรงเรียนที่ค้อยกว่าในคุณภาพ ทำให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาในคุณภาพที่แตกต่างกัน

สำหรับผู้ปกครองที่ไม่ใ้บุตร-หลานเรียนต่อนั้น ถ้าใ้เรียนฟรีและใ้ยืมหนังสือเรียน พบว่า จะใ้บุตร-หลานเรียนต่อร้อยละ 61.67 และไม่ใ้เรียนต่อ ร้อยละ 38.33 สำหรับผู้ปกครองที่ยังไม่ใ้บุตร-หลานเรียนต่อ ปรากฏว่า ต้องการใ้บุตร-หลานเรียนแบบกึ่งระบบโรงเรียนถึงร้อยละ 31.67 ในส่วนของผู้ปกครองที่ยังไม่ใ้บุตร-หลานเรียนต่อนั้น ปรากฏว่า ต้องการใ้บุตร-หลานเรียนในโรงเรียนสาขาไกลบ้าน โดยสรุปแล้วจะเห็นว่า การจัดโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดชุมพร จะทำให้มีนักเรียนเรียนต่อถึงร้อยละ 98.99 จากผลการวิจัยนี้ จึงแสดงให้เห็นว่ามาตรการลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองเป็นมาตรการที่ผู้ปกครองเกือบทั้งหมดต้องการในเรื่องการแต่งเครื่องแบบนักเรียนนั้น พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะใ้เด็กแต่งเครื่องแบบนักเรียน เนื่องจากเรียบร้อย คุสวยงามและประหยัดค่าใช้จ่าย ซึ่งตรงกับรายงานงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530) ที่ว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ร้อยละ 75 เห็นว่า ควรแต่งเครื่องแบบ เพราะมีความเป็นระเบียบ ปลอดภัยแก่เด็กและยังสร้างความภาคภูมิใจแก่เด็กด้วย

3. มาตรการใ้นักเรียนช่วยเหลือตนเองและครอบครัว

ตามที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองเห็นควมใ้ในการใ้บุตร-หลานมีรายไ้ระหว่างเรียนควมการใ้ปลกผักขาย ขายหนังสือและเพาะเห็ดขายนั้น กิจกรรมที่ใ้นักเรียนมีรายไ้ระหว่างเรียนดังกล่าวนี้ อาจจะดำเนินการที่โรงเรียนหรือที่บ้านนักเรียน โดยน่าจะใ้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน จะต้งนำเอา

ทฤษฎีไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ดังนั้นผู้สอนโดยเฉพาะครูเกษร จะต้องคอยนิเทศติดตาม ผลการทำกิจกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด แต่เนื่องจากโรงเรียนที่เข้าโครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูเกษรเพียงโรงเรียนละ 1 คน ไม่เพียงพอที่จะดำเนินการให้ใคร่ ผลโรงเรียนจึงควรจัดระบบการนิเทศติดตาม ผลและใ้ครูอื่น ๆ ในโรงเรียนช่วยนิเทศติดตามผลด้วย อย่างไรก็ตาม วิธีการให้ นักเรียนมีรายได้ดังกล่าวควรทำในลักษณะ เป็นกลุ่มในรูปแบบของหุ้นส่วนหรือบริษัท ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วย ซึ่งเป็นผลการ ค้นพบในมาตรการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามในเรื่องการนิเทศ และติดตามไปดูแลให้คำแนะนำนักเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ ที่บ้านของนักเรียนนั้น จากการ วิจัยของ บรรจบ คำคุณ (2532) พบว่า มีปัญหาไม่สามารถจัดการนิเทศติดตาม ประเมินผลงานของนักเรียนที่บ้านเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากขาดงบประมาณสนับสนุนใน ด้านค่าพาหนะและค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ครู-อาจารย์ขาดอุดมการณ์ ไม่เอาใจใส่ต่อ ภารกิจการหน้าที่และไม่มีมนุษยสัมพันธ์กับชุมชน

สำหรับในเรื่องการจัดโครงการอาหารกลางวันจากการสัมภาษณ์ ผู้ปกครองนั้น พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้จัด ทั้งนี้เพราะนักเรียนจะได้รับประทาน อาหารที่มีประโยชน์ ราคาถูก นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ปกครองส่วนน้อยเห็นว่า โครงการ อาหารกลางวันยังเป็นที่ฝึกงานของนักเรียนได้ ในเรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ถึงแม้ผู้ปกครอง ส่วนน้อยจะมีความเห็น แต่โรงเรียนน่าจะให้เกิดฝึกงานกับโครงการนี้อย่างจริงจัง จากการที่ผู้วิจัยไปยังโรงเรียนต่าง ๆ พบว่า มีเพียง 2 โรงเรียนที่ทำโครงการอาหาร กลางวันอยู่ก่อนแล้ว แต่มีได้นำไปบูรณาการกับการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจากคาบ เรียนวิชาสหกรณ์มีเพียง 2 คาบ ไม่สามารถจะทำให้เสร็จภายในเวลาดังกล่าวได้ทัน จึงให้เกิดฝึกภาคปฏิบัติต่างหาก

แนวปฏิบัติในการรักษาอาการป่วยไข้ของผู้ปกครอง พบว่า มี ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไปสถานื่อนามัยซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง ในเรื่องการใช้ยาสมุนไพร ในการรักษาโรคนั้น พบว่า มีส่วนน้อยที่ใช่ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่รู้จัก ยาสมุนไพรว่าจะนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างไร ขณะเดียวกันผู้ปกครองส่วนใหญ่ ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร โดยสอนให้นักเรียนทราบถึง

ประโยชน์ ดังนั้นการที่โรงเรียนจะส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้ได้ผลนั้น โรงเรียนจำเป็นต้องทำอย่างถึงที่ที่จะต้องสำรวจพืชสมุนไพรในชุมชน โดยสอบถามทั้งชนิดและสรรพคุณในการรักษาโรค ทั้งนี้ได้พบว่า ผู้ที่รู้จักสมุนไพรส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองที่มีอายุค่อนข้างมาก ซึ่งต้องการให้โรงเรียนสำรวจรวบรวมและเผยแพร่สู่ชาวบ้านด้วย

4. มาตรการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตร-หลานเรียนในระบบโรงเรียนส่วนใหญ่จะให้บุตร-หลานเลือกเรียนกลุ่มวิชาอาชีพ โดยหวังว่าจบแล้วจะทำงานประกอบอาชีพที่เรียนได้ แต่จากการค้นพบ พบว่า นักเรียนไม่สามารถประกอบอาชีพที่เรียนได้ นอกจากนั้นจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนยังพบว่า โรงเรียนสอนทฤษฎีมากเกินไป อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ เปิดสอนวิชาอาชีพไม่ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นและเด็กต้องเสียค่าซื้อวัสดุอุปกรณ์อีกด้วย จากสภาพปัญหาที่พบในการสอนวิชาอาชีพนี้ เนื่องจากโรงเรียนต่าง ๆ มีข้อจำกัดในเรื่องบุคลากรที่ใช้ในการสอน ตลอดจนงบประมาณสนับสนุน จึงจำเป็นต้องเปิดสอนวิชาอาชีพให้กับนักเรียนตามความพร้อมของโรงเรียน สภาพปัญหาที่ปรากฏนี้สอดคล้องกับการวิจัยของสงบ ลักษณะ (2523) ซึ่งพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 จะเปิดสอนวิชาอาชีพให้นักเรียนได้เรียน ด้วยการพิจารณาจากทรัพยากรที่โรงเรียนมีอยู่ คือ ครู เครื่องมือและอุปกรณ์ และแผนการเรียนวิชาอาชีพส่วนใหญ่ การจัดแผนการเรียนยังไม่สอดคล้องกับท้องถิ่น มักจะจัดเป็นกลาง ๆ ตามที่โรงเรียนมีอุปกรณ์ ดังนั้นการที่จะให้นักเรียนเรียนวิชาอาชีพเมื่อจบแล้วสามารถออกไปประกอบอาชีพได้นั้น โรงเรียนต้องเน้นการฝึกภาคปฏิบัติ จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติม นอกจากนั้นยังพบว่า ผลการวิจัยนี้ ผู้ปกครองส่วนมากยินดีให้นักเรียนเรียนอาชีพที่เป็นอาชีพของผู้ปกครองและยินดีรับบุตร-หลานฝึกงานในอาชีพของผู้ปกครองเองด้วย ดังนั้นโรงเรียนจะต้องทำการสำรวจอาชีพของท้องถิ่นอย่างจริงจัง เพื่อที่จะทำการ เปิดสอนอาชีพของท้องถิ่นและโดยเฉพาะอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน นอกจากนี้ตามหลักสูตรยังกำหนดให้โรงเรียนส่งนักเรียนไปฝึกงานยังสถานประกอบการหรือสถานประกอบอาชีพอิสระด้วย ในเรื่องนี้ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นควมในการส่งบุตร-หลานไปฝึกงานในสถานที่ดังกล่าว อย่างไรก็ตามในเรื่องนี้โรงเรียนต่าง ๆ มักประสบ

ปัญหาที่คล้ายคลึงกัน คือ ผลการวิจัยของ กิตติยา คาระสวัสดิ์ (2529) ซึ่งพบว่า การ
 ไร้อาชีพนอกโรงเรียนนั้น โรงเรียนไม่มีงบประมาณเดินทางไปนิตศการฝึก
 งานของนักเรียน นักเรียนมีเวลาในการฝึกอาชีพน้อยเกินไป สถานฝึกอาชีพที่มีอยู่ยังไม่
 เหมาะที่จะใช้ฝึกอาชีพ อีกทั้งเจ้าของสถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพ
 อีกระยะเห็นว่า เป็นเรื่องยุ่งยากที่จะนำนักเรียนมาฝึกงาน อีกทั้งนักเรียนเมื่อฝึกงานจบ
 แล้วอาจจะทำอาชีพแข่งขันกับตนเองได้

ในเรื่องการจัดการศึกษาแบบกึ่งระบบโรงเรียนนั้น มีผู้ปกครอง
 ต้องการให้บุตร-หลานเรียนในระบบนี้ ร้อยละ 22.84 โดยส่วนใหญ่ต้องการมาเรียน
 ตามนัด จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนนั้น ทำให้ทราบว่าผู้ปกครองที่ให้บุตร-
 หลานเรียนแบบกึ่งระบบโรงเรียนเป็นผู้ปกครองที่นอกจากมีปัญหาเรื่องการเงินแล้ว
 ยังต้องการแรงงานเด็กช่วยประกอบอาชีพด้วย การที่ผู้สัมภาษณ์ขอเสนอวิธีการเรียน
 แบบนี้ทำให้ผู้ปกครองเกิดความพอใจ เพราะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ บุตร-หลาน
 สามารถเรียนจบ ม.3 ได้ และยังช่วยประกอบอาชีพได้อีกด้วย ดังนั้นโรงเรียนมัธยม
 ศึกษาในโครงการทุกโรงจะต้องประชาสัมพันธ์ รมงคลทุกวิถีทางให้ผู้ปกครองเข้าใจถึง
 วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบกึ่งระบบโรงเรียน ตลอดจนการลดค่าใช้จ่ายในค่าน
 ต่าง ๆ ดังได้กล่าวข้างต้น

5. มาตรการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน

5.1 การส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการ
 การประกอบอาชีพ จากข้อมูลส่วนตัวพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้น้อยต่อเดือน
 ไม่เกิน 2,000 บาท ซึ่งนับว่าเป็นรายได้น้อยมาก ดังนั้นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการ
 ประกอบอาชีพจึงเป็นเรื่องของทุน ผลการวิจัยยังพบสอดคล้องกันอีกว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่
 ต้องการความช่วยเหลือในเรื่องเงินทุน ในเรื่องนี้ไม่ใช่หน้าที่ของโรงเรียนที่จะ
 ต้องการให้ผู้ปกครอง แต่สิ่งที่โรงเรียนทำได้คือ การช่วยประสานงานกับหน่วยงาน
 ที่เกี่ยวข้องและร่วมมือในการพัฒนาอาชีพของผู้ปกครอง ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ
 เกษตรกรรม สิ่งที่สำคัญที่สุดที่รัฐบาลน่าจะให้ความสำคัญคือการประกันราคาผลผลิต
 ทั้งนี้เนื่องจากราคาผลผลิตมีส่วนสัมพันธ์กับรายได้ของประชาชนอย่างยิ่งแก่สภาพที่เป็น

อยู่โดยทั่วไป ราคาผลผลิตต่ำมาก เช่น มะพร้าว, กาแฟ เป็นต้น สำหรับความต้องการในการรับบริการด้านเศรษฐกิจ พบว่า ผู้ปกครองส่วนมากต้องการให้โรงเรียนบริการชาวสารคามการประกอบอาชีพ อย่างไรก็ตามในเรื่องอื่น ๆ ก็ยังพบว่า ผู้ปกครองส่วนมากต้องการเช่นเดียวกัน ดังนั้นผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิยม รอดเนียม (2530) ซึ่งพบว่า ประชาชนมีความต้องการในการรับบริการด้านเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพอยู่ในระดับค่อนข้างมาก นอกจากนี้ สังก มิตถิติ (2525) ยังได้พบสอดคล้องกับผู้วิจัยอีกว่า สภาพเศรษฐกิจของประชาชนโดยทั่วไปในปัจจุบันต้องพบกับปัญหาการมีรายได้ต่ำ

5.2 การส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคม

จากการวิจัยพบว่า ในหมู่บ้านมีปัญหาประชาชนศึกษาเสพติด ซึ่งโดยมากจะเป็นวัยรุ่นและเยาวชนเสพติดตัวที่ชอบเสพมาก ได้แก่ ภัยชรา นอกจากนั้นยังมีเยาวชนเสพติดที่น่าสนใจอีกก็คือ เสโรอื่น ถึงแม้จะมีผู้เสพมากเป็นอันดับที่สาม แต่เป็นเยาวชนเสพติดที่จะมองข้ามไปเสียมิได้ โรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนที่นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในวัยรุ่นจะต้องพยายามรณรงค์ในเรื่องนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง มิให้มีปัญหาในเรื่องดังกล่าวได้ สภาพตำบลซึ่งประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน น่าจะได้มีบทบาทในเรื่องการปราบปรามและป้องกันอย่างจริงจังและต่อเนื่องเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะอยู่ใกล้ปัญหามากกว่าหน่วยงานอื่น

นอกจากนี้ยังพบว่า ประชาชนยังต้องการให้มีการพัฒนาถนนซึ่งไม่สะดวกในการเดินทาง โดยเฉพาะในฤดูฝนเป็นหลุมเป็นบ่อต้องใช้เวลานานในการเดินทางไปขายผลผลิต นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ปกครองต้องการให้มีไฟฟ้าเป็นอันดับรองลงมา ทั้งนี้เพราะไฟฟ้ายังไม่ได้ดำเนินการครบทุกหมู่บ้าน และเรื่องที่ยุ่สัมภาษณ์เห็นว่าสำคัญ แต่เป็นความต้องการในอันดับสาม คือ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เนื่องจากช่วงที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูล (มกราคม - มีนาคม 2533) เป็นช่วงที่อากาศแห้งแล้งติดต่อกัน ได้พบว่า ประชาชนมีความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรมาก ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีระบบชลประทาน เกี่ยวกับการบริการด้านการศึกษาสังคม พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากสาธารณสถาน เช่น วัด ถนน ซากการพัฒนา อีกทั้งประชาชนต้องการให้โรงเรียน

เป็นผู้นำในการพัฒนาและต้องการพบปะพูดคุยกับครู-อาจารย์อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิยม รอดเนียม (2530) ซึ่งพบว่า ประชาชนต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อประโยชน์แก่ชุมชน เช่น ทำความสะอาดสาธารณสุขสถานปลูกต้นไม้ เป็นต้น อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับ สังกะมิตติกิตติ (2525) ซึ่งทำการศึกษากาให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่แล้วพบว่า ประชาชนมีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการชุมชน ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชนอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ ประเด็นที่ควรหยิบยกมาอภิปรายอีกประเด็น ก็คือ ความต้องการในการให้โรงเรียนร่วมกับผู้นำท้องถิ่นวางแผนพัฒนาและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ในเรื่องนี้ได้พบว่า ในหมู่บ้านต่าง ๆ ไม่มีแผนพัฒนาหมู่บ้าน คงทำแผน/โครงการเสนอเมื่อมีงบประมาณมาให้เท่านั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า โรงเรียนมัธยมซึ่งเป็นหน่วยงานใหญ่ที่สุดในตำบลหรือหมู่บ้านและมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจำนวนมาก น่าจะได้มีบทบาทในการร่วมจัดทำแผนพัฒนารวมแก้ปัญหาของท้องถิ่นได้มาก เป็นการใช้ทรัพยากรบุคคลให้ได้ประโยชน์สูงสุด

5.3 การส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาการปกครองระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

จากการวิจัยพบว่า มีผู้ปกครองไม่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ร้อยละ 38.69 ผู้ปกครองที่ไม่ไปใช้สิทธิ์ เนื่องจากการเดินทางลำบาก รองลงมา คือ ไม่มีเวลา ไม่มีเหตุผล ไม่รู้หนังสือ เหตุผลในเรื่องการเดินทางลำบากน่าจะเป็นเหตุผลที่พอรับฟังได้ เนื่องจากในชนบทนั้นหน่วยเลือกตั้งต่าง ๆ มักจะอยู่ในโรงเรียนและประชาชนส่วนมากอยู่ห่างจากโรงเรียนมาก ไม่มีพาหนะเดินทางไปใช้สิทธิ์ สำหรับเหตุผลอื่น ๆ นั้นไม่ใช่เหตุผลสำคัญ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผู้ปกครองหรือประชาชนในส่วนนี้น่าจะไม่เห็นความสำคัญของการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประชาชนเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ สำหรับโรงเรียนส่วนใหญ่ได้ทำหน้าที่นี้ไปแล้ว โดยสอนและอบรมนักเรียน ซึ่งบทบาทของโรงเรียนในส่วนนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ปกครองอย่างไรก็ตามโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนประถมศึกษาหรือโรงเรียนระดับมัธยม

ศึกษา จะต้องให้ความสำคัญในเรื่องนี้ให้มากและสิ่งที่โรงเรียนน่าทำ ซึ่งเป็นความเห็นของผู้ปกครองก็คือ การจัดระบบการปกครองกับนักเรียน โดยให้นักเรียนดำเนินการปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังแนวความคิดให้กับนักเรียนตั้งแต่เล็ก ๆ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็น เช่น กฎหมายที่ดิน ให้ผู้ปกครองได้ทราบ ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กฎหมายได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการค้าในชีวิตของทุกคน ผู้ใดจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายไม่ได้ แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้วประชาชนในชนบทมักไม่รู้อกฎหมาย จึงถูกเอาเปรียบอยู่เสมอ นอกจากนั้นข้อค้นพบนี้ ยังได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิยม รอดเนียม (2530) ซึ่งพบว่าประชาชนต้องการรับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็นอยู่ในระดับที่มาก เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่องกฎหมายกับประชาชน โดยการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

5.4 การส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาการกีฬา นันทนาการและพลานามัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เล่นกีฬาอย่างกว้าง ดังนั้นโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งมีหน้าที่พัฒนาชุมชนและบริการชุมชน นอกเหนือจากการสอนนักเรียนประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษาในตำบลต่าง ๆ มีความพร้อมอยู่แล้ว น่าจะได้ประสานงานกับสภาตำบล จัดให้มีกิจกรรมอันนี้ขึ้น เพราะนอกจากจะช่วยพัฒนาสุขภาพของประชาชนแล้วโรงเรียนยังได้ความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนอีกทั้งยังเป็นการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่าอีกด้วย

ผลการวิจัยในเรื่องแหล่งน้ำดื่มของผู้ปกครองเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจต้องหยิบยกมาพิจารณา ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่คิมน้ำจากบ่อ โดยไม่ผ่านกระบวนการทำความสะอาดแต่อย่างใด จึงน่าพิจารณาว่าแหล่งน้ำดังกล่าวสะอาดจริง ๆ หรือไม่ จึงน่าที่จะมีการตรวจสอบสิ่งเจือปนที่อยู่ในน้ำ ว่าน้ำในบ่อนั้นสามารถที่จะดื่มได้อย่างปลอดภัย โรงเรียนมัธยมศึกษา น่าที่จะได้พิจารณาประเด็นดังกล่าว นอก

จากนั้นผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังต้องการรับบริการความรู้ คำแนะนำ เกี่ยวกับการป้องกัน
รักษาโรค โรงเรียนมัธยมศึกษาและอนามัมย์ตำบล ซึ่งมีอยู่อย่างละแห่งน่าจะร่วมมือ
กันในเรื่องนี้ได้ ซึ่งขออภิปรายนี้ตรงกับข้อค้นพบอันหนึ่ง ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการ
คือ ให้โรงเรียนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริการด้านสุขภาพอนามัย
แก่นักเรียนและประชาชน

5.5 การส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาศาสนาและศีลธรรม

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมทาง
ศาสนา และพบว่า ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นวัยชรา ส่วนวัยรุ่นนั้นพบว่า
ส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ดังนั้นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมจึงน่าจะ
จะมาจากการศึกษาที่ประชาชนโดยเฉพาะวัยรุ่น ขาดการอบรม บ่มนิสัย ชักเถลาทางค่าน
จิตใจ และจากผลการวิจัยยังพบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมวัน
สำคัญทางศาสนา จัดให้มีการทำบุญตักบาตรในเทศกาลวันสำคัญ จัดกิจกรรมส่งเสริม
ให้นักเรียนปฏิบัติธรรม และที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการคือ ให้โรงเรียนเป็นผู้นำและ
สนับสนุนในการลดอบายมุข ผลการวิจัยนี้พบว่า สอดคล้องกับ นิยม รอดเนียม (2530)
ที่พบว่า ประชาชนมีความต้องการให้โรงเรียนกับวัดจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างและพัฒนา
จิตใจของนักเรียนและประชาชนในท้องถิ่นและให้โรงเรียนนำนักเรียนเข้าวัด ทำบุญ
ตักบาตรหรือประกอบพิธีทางศาสนา

5.6 การส่งเสริมการศึกษาเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

การวิจัยนี้พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้โรงเรียนจัดงาน
ประเพณีและการละเล่นร่วมกับท้องถิ่น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนในท้องถิ่นยังรักและ
ต้องการอนุรักษ์การละเล่นและประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นอยู่ แต่โรงเรียนมักไม่มี
บทบาทในการอนุรักษ์การละเล่นและประเพณีของท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากร
ของโรงเรียนมีงานสอนมากอยู่แล้ว ครูอาจารย์ขาดคุณสมบัติในการร่วมพัฒนาชุมชน
อย่างไรก็ตามผลการวิจัยนี้ก็เป็นเครื่องยืนยันได้ว่า ชุมชนต้องการให้โรงเรียนร่วมใน
การจัดกิจกรรมดังกล่าว

5.7 การส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต

พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือ แต่สภาพที่ปรากฏกลับพบว่า ผู้ปกครองจะอ่านหนังสือนาน ๆ ครั้ง ไม่ได้อ่านสม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระดับการศึกษาของผู้ปกครองซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่จบ ป.4 ยังไม่มีนิสัยในการอ่านหนังสือ ประกอบกับที่อ่านหนังสือมีน้อย รายได้ส่วนใหญ่ทำ ไม่สามารถจะเจียดเงินบางส่วนไปซื้อหนังสืออ่านเองทุกวันได้ ดังนั้นสิ่งที่โรงเรียนทำได้ถึงแม้ว่าจะเป็นความต้องการในลำดับท้ายสุดก็คือ การจัดห้องสมุดเคลื่อนที่ โดยให้ให้นักเรียนเป็นสื่อ วิธีการเช่นนี้จะช่วยให้ความถี่ในการอ่านหนังสือของผู้ปกครองมีมากขึ้น และเนื่องจากโรงเรียนระดับประถมศึกษาในตำบลมีอยู่หลายโรง โรงเรียนดังกล่าวรวมทั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้ห้องสมุดของโรงเรียนในการอ่านหนังสือและค้นคว้า โดยให้ถือว่าโรงเรียนเป็นของประชาชน ซึ่งจะแก้ความเคอะเขินในการใช้บริการของโรงเรียนได้ นอกจากนี้โรงเรียนควรได้เผยแพร่ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในรูปสิ่งพิมพ์สู่ชุมชนด้วย เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนมากต้องการ เรื่องนี้

5.8 การบริการด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ของโรงเรียน

พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการมีวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ปกครองนิยมจัดงานต่าง ๆ เช่น พิธีมงคลสมรส พิธีบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ การบวชนาคและฉลองพระบวชใหม่ ๆ ที่บ้านของตัวเอง ดังนั้นอุปกรณ์ต่าง ๆ จึงมีมาก เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องไฟฟ้าต่าง ๆ การที่โรงเรียนยื่นขอเสนอให้ผู้ปกครองจึงเกิดความพึงพอใจ อย่างไรก็ตามกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวที่ผู้วิจัยได้ประสบที่มีข้อน่าสังเกตุก็คือ เรื่องของความสิ้นเปลือง ประชาชนโดยทั่วไปจัดพิธีต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงสาระสำคัญของงาน แต่จะใช้จ่ายเงินจำนวนมากเพื่อมิให้เสียหน้าในการจัดงาน ถึงแม้เป็นหนักก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมบางกิจกรรม เช่น พิธีมงคลสมรสสามารถจัดในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ เนื่องจากมีสถานที่กว้างขวางและเพียงพออีกทั้งมีหลายโรงเรียนที่พร้อมประชุมสามารถจัดกิจกรรมดังกล่าวได้อย่างดี ซึ่งจะช่วยประชาชนประหยัดค่าใช้จ่ายได้ส่วนหนึ่งด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เนื่องจากมาตรการลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง จากผลการวิจัยจะทำให้ผู้ปกครองส่งนักเรียนเข้าเรียนจำนวนมาก เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาจำเป็นต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้ทราบแต่เนิ่น ๆ โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดการศึกษาแบบกึ่งระบบโรงเรียน จะต้องชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงหลักการและขอบข่ายในการจัดการเรียนการสอน
2. โรงเรียนมัธยมศึกษาที่จะเข้าโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาทุกโรงเรียน ควรนำผลการวิจัยไปพิจารณา ในการจัดการเรียนการสอน และบริการชุมชน เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้ปกครองของนักเรียน
3. กรมสามัญศึกษาต้องจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือให้นักเรียนยืมเรียน และในส่วนที่ทดแทนเงินบำรุงการศึกษาให้ทันในปีการศึกษา 2534 นอกจากนั้นงบประมาณที่จะจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการให้ครูออกนิเทศติดตามงาน/โครงการต่าง ๆ จะต้องให้เพียงพอด้วยเช่นกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนและครู-อาจารย์ ควรให้ความสำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้เกิดการพึ่งพาระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
5. ในการจัดโครงการต่าง ๆ ลงสู่ชุมชน โรงเรียนควรประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาตำบล พัฒนาการ สำนักงานส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการ อีกทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน
6. กรมสามัญควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาครู-อาจารย์ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของจังหวัดชุมพร เพื่อหาแนวทางปฏิบัติและทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการทำงานตามโครงการ

7. ในการจัดการเรียนการสอนแบบกึ่งระบบโรงเรียน จำเป็นต้องจัดแบบเรียนสำเร็จรูปให้ครบทุกวิชาก่อนเปิดภาคเรียนในปีการศึกษา 2534 จึงควรจัดสัมมนาครู-อาจารย์ เพื่อเตรียมการจัดทำแบบเรียนสำเร็จรูปให้ทันใช้ในโอกาสต่อไป

8. โรงเรียนมัธยมศึกษา ควรส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาอาชีพอย่างจริงจังและถูกต้องตามหลักทฤษฎี สามารถนำผลผลิตของนักเรียนออกจำหน่ายได้ โดยให้สัมพันธ์กับกิจกรรมสหกรณ์ และโครงการอาหารกลางวัน ตลอดจนตลาดในชุมชน

9. โรงเรียนควรบูรณาการโครงการอาหารกลางวันกับการเรียนการสอน เพื่อให้โครงการเป็นแหล่งฝึกงานของนักเรียนได้ โดยต้องจัดคาบการเรียนการสอนวิชาอาชีพให้มากขึ้น เพื่อจะได้เกิดความคล่องตัว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในอนาคต

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีเรื่องที่สามารถจะทำได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนแบบกึ่งระบบโรงเรียน
2. สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบกึ่งระบบโรงเรียน
3. การประเมินผลการบริการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตามมาตรการของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
4. การศึกษาเปรียบเทียบการรับบริการของผู้ปกครองกับการให้บริการของโรงเรียน ตามมาตรการของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา